

Nr 20.

Ankom till riksdagens kansli den 23 februari 1926 kl. 11 f. m.

Utlåtande, i anledning av väckt motion om årligt understöd åt f. d. intendenten Olof Granberg.

I en inom andra kammaren väckt motion, nr 272, vilken motion hänvisats till bankoutskottets förberedande behandling, har herr *Rydén* hemställt, »att riksdagen måtte medgiva, att f. d. intendenten *Olof Granberg* må från och med den 1 oktober 1925 under sin återstående livstid uppbära understöd från allmänna indragningsstaten till belopp av 4,500 kronor, för år räknat, med rätt för honom att, så länge dyrtidstillägg utgår till f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, åtnjuta sådant tillägg, beräknat efter de grunder, som gälla för nyreglerade pensioner».

Beträffande motionen och vissa därvid fogade avskrifter tillåter sig utskottet att hänvisa till desamma.

Av utredningen i ärendet framgår, att dåvarande t. f. överintendenten vid nationalmuseum *A. Gauffin* i skrivelse den 28 april 1924 hos Kungl. Maj:t gjort framställning om beredande av ett årligt understöd åt *Granberg* under dennes återstående livstid till belopp av 5,000 kronor.

Över denna framställning har *statskontoret* den 12 juli samma år avgivit infortrat utlåtande, så lydande:

»Av bilagda, till statskontoret inkomna skrivelse från f. d. intendenten *Granberg*, innefattande uppgifter rörande hans anställning i statstjänst samt verksamhet i övrigt m. m., framgår, att *Granberg* är född den 24 september 1858, att han, efter att hava under åren 1884—1886 innehaft anställning såsom e. o. amanuens vid nationalmuseets konstavdelning, år 1899 återinträtt i statstjänst och tjänstgjort åren 1899—1915 såsom bibliotekarie vid akademien för de fria konsterna ävensom från 1903 vid nationalmuseum, där han under åren 1906—1912 fungerat såsom sekreterare och, efter år 1911 vunnit befordran till ordinarie tjänsteman, från år 1913 innehaft befattningen såsom intendent och föreståndare för handtecknings- och gravyrksamlingen; samt att han emellertid redan år 1916 på begäran erhållit avsked i avsikt att odelat ägna sig åt konstforskning. Han har således långt innan han uppnått pensionsåldern lämnat statstjänsten efter en anställningstid av omkring 18 år. I och för sig skulle dessa omständigheter knappast kunna anses vara av beskaffenhet att föranleda åtgärd till beredande av pension av statsmedel. Emellertid inhämtas av de remitterade handlingarna, att *Granberg*, även efter det att hans synnerligen väl vitsordade tjänstgöring vid nationalmuseet upphört, genom sina konstforskningar och däröver utgivna

skrifter bedrivit en för vår kultur- och konsthistoria i allmänhet och speciellt för de till nationalmuseet hörande områden synnerligen märklig verksamhet. Med hänsyn till vad därom i handlingarna anförts och då det tillika intygats, att Granberg för att kunna fullfölja sin framstående konstvetenskapliga forskarverksamhet är i behov av understöd från det allmännas sida, finner sig statskontoret icke kunna avstyrka, att sådant understöd beredes honom i form av pension från allmänna indragningsstaten. Ett i någon mån likartat fall har varit föremål för innevarande års riksdags behandling, i det att riksdagen på framställning av Eders Kungl. Maj:t beviljat understöd åt fil. doktorn A. Vannérus såsom ett uttryck av erkännande för hans värdefulla arbete i den filosofiska forskningens tjänst och ett stöd för fortsatt vetenskaplig verksamhet.

Vad understödsbeloppet beträffar får statskontoret, med framhållande att, om Granberg intill pensionsåldern kvarstått i sin anställning vid nationalmuseet, pensionsunderlaget för honom skulle hava utgjort 5,724 kronor samt att pensionen alltså med hänsyn till det antal tjänstar, som under sådana förhållanden kunnat tillgodoräknas honom, torde kunna beräknas till 4,584 kronor, föreslå ett belopp av 4,500 kronor; och då beloppet sålunda beräknats efter nyreglerat pensionsunderlag, lär det dyrtidstillägg å beloppet böra utgå efter de grunder, som gälla eller kunna komma att gälla för nyreglerade pensioner. Vidare synes understödsbeloppet lämpligen kunna anvisas att utgå från och med månaden näst efter den, då pensionsåldern, 67 år, av honom uppnås, eller alltså från och med den 1 oktober 1925.

På grund härav hemställer i underdånighet statskontoret, det täcktes Eders Kungl. Maj:t föreslå riksdagen medgiva, att f. d. intendenten Granberg må från och med den 1 oktober 1925 under sin återstående livstid uppbära understöd från allmänna indragningsstaten till belopp av 4,500 kronor för år räknat med rätt för honom att, så länge dyrtidstillägg utgår till f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, åtnjuta sådant tillägg, beräknat efter de grunder, som gälla för nyreglerade pensioner.»

Utskottet.

Av den i ärendet förebragta utredningen framgår, att Granberg, vilken är född den 24 september 1858, redan långt innan han uppnått pensionsåldern på egen begäran lämnat sin statstjänst för att odelat ägna sig åt konstforskning samt att han innehar 18 för pension beräkneliga tjänstar. Detta skulle dock, såsom också statskontoret framhåller, knappast i och för sig vara av beskaffenhet att föranleda åtgärd för beredande av pension av statsmedel. Emellertid har Granberg, enligt vad handlingarna i ärendet utvisa, under en lång följd av år bedrivit en konstvetenskaplig forskarverksamhet, som med hänsyn till dess betydelse för vår kultur- och konsthistoria måste anses vara av synnerligen märklig art. Detta bekräftas ock av de utmärkta vitsord, som lämnats av framstående sakkunniga på ifrågavarande område såväl inom som utom landet. Under sådana förhållanden och då, enligt vad utskottet inhämtat, Granberg befinner sig i sådana ekonomiska omständigheter, att han måste anses vara i verkligt behov av understöd från det allmännas sida, finner utskottet sig böra förordna, att sådant beredes honom från allmänna indragningsstaten.

Beträffande beloppet av denna pension har utskottet ansett någon reduktion böra ske av vad statskontoret föreslagit, och vill utskottet i sådant avseende

ifrågasätta ett belopp, motsvarande $\frac{18}{35}$ av det pensionsunderlag, som skulle hava gällt för honom, om han kvarstått i tjänst intill uppnådd pensionsålder, dock lämpligen avrundat till 3,000 kronor. Då detta belopp beräknats efter nyreglerat pensionsunderlag, lärers något pensionstillägg icke böra komma ifråga och dyrtidstillägget böra utgå efter de grunder, som gälla eller kunna komma att gälla för nyreglerade pensioner. Understödet torde böra utgå från och med den 1 januari innevarande år under Granbergs återstående livstid.

Aberopande det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 272, må medgiva, att f. d. intendenten vid nationalmuseum Olof Granberg må från och med den 1 januari 1926 under sin återstående livstid uppbära understöd från allmänna indragningsstaten till belopp av tre tusen kronor för år räknat.

Stockholm den 23 februari 1926.

På bankoutskottets vägnar:

BERNH. ERIKSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Gustafsson* i Stensholm, *Dalberg*, *Bondeson*, *Ström*, *Lindgren*, *Bodin* och *Carlsson* i Gävle; samt

av andra kammaren: herrar *Eriksson* i Grängesberg, *Borggren*, *Bäcklund*, *Olsson* i Berg, *Lovén*, *Svensson* i Betingetorp, *Wikström* och *Laurin*.